

Het verzwegen nieuws

Hans Knoop: “Mij heeft 't bevreemd”

Bijlage bij de [De zaak Ad van Liempt](#)

© Bart FM Droog, 8 augustus 2019
[Droog Magazine](#), 2019

inhoudsopgave

(tekst in blauw is aanklikbaar)

[De 'onbekende' Duitse vooronderzoeken](#)
[Het eerste Duitse vooronderzoek](#)
[Het tweede Duitse vooronderzoek](#)
[Groeiende verwondering: kent Van Liempt Delpher niet?](#)
[De tweet van Hans Knoop](#)
[Conclusie](#)

De 'onbekende' Duitse vooronderzoeken

Hét grote nieuws bij de verschijning van de Gemmekerbiografie van Ad van Liempt was zijn 'ontdekking' van Duits gerechtelijk vooronderzoek naar Gemmeker. De *Volkscrant* kopte: “Nazi-commandant Westerbork jarenlang vergeefs door Duitse justitie achtervolgd” en schreef: “Het Duitse Openbaar Ministerie heeft zich bij elkaar zeventien jaar lang ingespannen om hem opnieuw voor de rechter te krijgen voor zijn aandeel in de Jodenvervolging”. Voor de krant aanleiding om twee dagen groot uit te pakken met berichtgeving over Ad van Liempts promotie.¹

Maar wat schreef Van Liempt zelf eigenlijk?

“Voor het Nederlandse publiek is het langdurige intensieve vooronderzoek tegen Gemmeker altijd verborgen gebleven. Het speelde zich af buiten de openbaarheid”²

“De juridische lotgevallen van Gemmeker blijken zich over een lange periode in zijn vaderland te hebben afgespeeld – vrijwel geheel in het verborgene. Het is evenzeer een resultaat van biografisch onderzoek dat nu aan het licht komt dat Duitse opsporingsinstanties zich over een periode van zeventien jaar hebben ingespannen om het Nederlandse vonnis te corrigeren.”³

Van Liempt spreekt zichzelf hierover tegen in zijn dissertatie. Hij schrijft namelijk ook:

“Op 2 maart 1960 stond in alle kranten het van persbureau Reuter afkomstige nieuwsbericht: tegen voormalig kampcommandant van Westerbork Albert Konrad Gemmeker was een vooronderzoek geopend. Het Openbaar Ministerie had het meegedeeld.”⁴

1 Ellen de Visser. Nazi-commandant Westerbork jarenlang vergeefs door Duitse justitie achtervolgd. *De Volkscrant*, Amsterdam, 02-05-2019.

<https://www.volkscrant.nl/nieuws-achtergrond/nazi-commandant-westerbork-jarenlang-vergeefs-door-duitse-justitie-achtervolgd~b6cb92e1/>

Ellen de Visser. De Westerbork-commandant die tachtigduizend Joden de dood injoeg, en ermee wekwam. [Interview met Ad van Liempt]. *De Volkscrant*, Amsterdam, 02-05-2019.

<https://www.volkscrant.nl/kijkverder/v/2019/de-westerbork-commandant-die-tachtigduizend-joden-de-dood-injoeg/>

2 Ad van Liempt. *Gemmeker. Commandant van Kamp Westerbork*. Balans, Amsterdam, [2019]. 382p, [8] p. pl. Hoofdstuk 13. Voor dit onderzoek is de e-bookversie van Van Liempts boek gebruikt, dat alleen vaste hoofdstuknummers, maar geen vaste paginanummers heeft.

3 Ad van Liempt. Nawoord, blz. 336.

4 Van Liempt, hoofdstuk 12. Opmerkelijk hierbij is Van Liempt geen verdere details geeft. Hij laat het aan de lezer over om uit te zoeken of hij het over Nederlandse kranten of kranten in binnen- en buitenland heeft. Voormalig verzetskrant *Trouw* berichtte er overigens op 2 maart 1960 niet over – dat deed het een dag later: Onderzoek tegen Gemmeker. *Trouw*, Amsterdam, 03-03-1960.

Een kritisch lezer zal bij deze passages denken: hé, hier klopt iets niet. Als alle kranten er al in 1960 over berichtten, hoe kan dit dan voor het Nederlandse publiek altijd verborgen zijn gebleven? Elk kritisch journalist en historicus zal bij het constateren van deze discrepantie www.delpher.nl, het digitale krantenarchief van de Koninklijke Bibliotheek, raadplegen. Zo niet de verzamelde Nederlandse journalistiek en Van Liempts promotores. Zij barstten uit in lofzangen⁵ over Van Liempts ongehoord sensationele ontdekking: een zeventien jaar durend Duits gerechtelijk vooronderzoek tegen Albert Gemmeker. Prachtig, wat een vondst!

Een van de leden van Van Liempts promotiebegeleidingscommissie, afwisselend opgevoerd als prof., dr. of simpelweg Johannes Houwink ten Cate, die in Van Liempts boek, buiten de noten en de literatuurlijst, vijf keer met naam en toenaam genoemd wordt – in schrill contrast met de échte Westerbork-en Gemmekerspecialisten Lotte Bergen, Frank van Riet, Eva Moraal, Koert Broersma (zij worden alleen in de noten en/of het literatuuroverzicht genoemd) en Nanda van der Zee (eenmaal in de tekst) - mocht in de *Volkskrant* zijn verrassing over deze vondst uiten:

“Johannes Houwink ten Cate, emeritus hoogleraar Holocaust- en Genocidestudies, is verrast dat de Duitse Justitie nog zo lang achter de voormalige Westerbork-commandant heeft aangezeten.”⁶

Deze verrassing is nogal vreemd; eruit blijkt dat de promotores, de promotiebegeleidingscommissieleden en de journalisten niet verder hebben gekeken of, met het oog op de met veel publiciteit omgeven promotie, *wilden* kijken dan wat Van Liempt ze voorschotelde. Hadden ze dat wel gedaan, door bijvoorbeeld Delpher te checken op 'Gemmeker', dan hadden ze gemerkt dat de Nederlandse kranten er destijds uitvoerig over bericht hebben én dat de periode van zeventien jaar iets anders is dan hetgeen je in eerste instantie zou denken.

Naar [inhoudsopgave](#).

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010817700:mpeg21:a0175>

5 Jaap Cohen, Ad van Liempt ontmaskert 'de kille leugenaar' van Westerbork, *NRC*, Rotterdam, 02-05-2019.

<https://www.nrc.nl/nieuws/2019/05/02/de-leugenachtigheid-van-een-gentleman-a3958930>

Doeko Bosscher. Toespraak bij promotie Ad van Liempt. Childinstress.com [Gezien 25-07-2019].

<https://childinstress.com/2019/05/14/toespraak-van-doeko-bosscher-bij-de-promotie-van-ad-van-liempt/>

Taco Slagter. Daverend applaus bij promotie Ad van Liempt. *Villamedia*, Amsterdam, 13-05-2019.

<https://www.villamedia.nl/artikel/daverend-applaus-bij-promotie-ad-van-liempt>

6 Geciteerd door Ellen de Visser. *De Volkskrant*, Amsterdam, 02-05-2019.

Het eerste Duitse vooronderzoek

Hierover berichtten de kranten destijds een beetje, maar méér dan Van Liempt erover beweert.

***Algemeen Handelsblad*, 20 februari 1960.** Eerste bericht over nieuw vooronderzoek naar Gemmeker.⁷

***Algemeen Handelsblad*, 27 februari 1960.** Details over Gemmekers toenmalige adres.⁸

***Volkskrant, Algemeen Handelsblad, Parool, Nieuwsblad van het Noorden, Friese Koerier, Leeuwarder Courant, Vrije Volk, Waarheid, De Tijd/Maasbode*, 2 maart 1960.** Reuter-bericht over vooronderzoek.⁹

***Trouw, Gereformeerd Gezinsblad, De Waarheid*, 3 maart 1960.** Over het vooronderzoek.¹⁰

Naar [inhoudsopgave](#).

-
- 7 Kampcommandant uit Nederland ontdekt? *Algemeen Handelsblad*, Amsterdam, 20-02-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=KBNRC01:000036533:mpeg21:a0193>
- 8 M. Lewin. Gemmeker van Westerbork. Lezers vragen het woord. *Algemeen Handelsblad*, Amsterdam, 27-02-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=KBNRC01:000036541:mpeg21:a0183>
- 9 Oud-commandant Westerbork. *De Volkskrant*, Amsterdam, 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010875649:mpeg21:a0124>
Vooronderzoek geopend tegen Gemmeker. *Algemeen Handelsblad*, Amsterdam, 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=KBNRC01:000036338:mpeg21:a0012>
Vooronderzoek tegen oud-commandant kamp Westerbork. *Het Parool*, Amsterdam, 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010838382:mpeg21:a0108>
Weer vooronderzoek tegen Gemmeker. *Nieuwsblad van het Noorden*. Groningen., 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010678412:mpeg21:a0035>
Vooronderzoek geopend tegen oud-commandant Westerbork. *Friese Koerier*, Heerenveen, 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010688093:mpeg21:a0227>
Nieuw onderzoek tegen kommandant kamp Westerbork. *Leeuwarder Courant*, Leeuwarden, 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010615566:mpeg21:a0003>
Onderzoek tegen ex-commandant Westerbork. *Het Vrije Volk*, Rotterdam, 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010951022:mpeg21:a0123>
Vooronderzoek tegen commandant Westerbork. *De Waarheid*, Amsterdam, 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010371176:mpeg21:a0006>
Vooronderzoek geopend tegen nazi-kampleider.. *De Tijd/Maasbode*, Amsterdam, 02-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:011234907:mpeg21:a0127>
- 10 Onderzoek tegen Gemmeker. *Trouw*, Amsterdam, 03-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010817700:mpeg21:a0175>
(-) *Gereformeerd gezinsblad*. Rotterdam, 03-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010626263:mpeg21:a0005>
Communist eiste veroordeling commandant Westerbork. *De Waarheid*. Amsterdam, 03-03-1960.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010371177:mpeg21:a0079>

Het tweede Duitse vooronderzoek

In hoofdstuk 13 van zijn dissertatie schrijft Van Liempt: “de twee vooronderzoeken, eerst in 1961 [= 1960-1961] en later in 1976 [=1967-1976] leidden tot het besluit hem buiten vervolging te stellen. Die twee onderzoeken hebben samen circa tien jaar geduurd – en wie Van Liempt zorgvuldig leest, ziet dat dit geen continue onderzoeken waren, maar dat onderzoeksrechters af en toe aandacht aan de zaak besteed hebben, in twee periodes die met elkaar circa tien jaar besloegen.

Van Liempts bewering dat “Duitse opsporingsinstanties zich over een periode van zeventien jaar hebben ingespannen”¹¹ is even misleidend als de claim van het NIOD, dat in 2017 beweerde maandenlang onderzoek te hebben gedaan naar de authenticiteit van een vermeend Hitler-aquarel¹², terwijl er een werkelijkheid nog geen zestig uur, verspreid over acht maanden, aan – ondermaatse – research was besteed.¹³ Maar dit terzijde.

Over het tweede onderzoek, dat volgens Van Liempt voor het Nederlandse publiek altijd verborgen gebleven was¹⁴:

De Leeuwarder Courant, 1967. Over Gertrud Slotke: (...) “Tijdens de oorlog werd har gezelschap net zo gewaardeerd door de toenmalige commandant van Westerbork, SS-Obersturmfuehrer Gemmeker. Ook hij ontsnapte tot nu toe aan de gerechtigheid, maar er loopt toch een onderzoek tegen hem. Gemmeker is thans een welvarend koopman in Dusseldorp.”¹⁵

De Tijd, 1967. (...) “Wel verneem ik hier uit betrouwbare bron, dat de Duitse justitie alle mogelijkheden onderzoekt om Gemmeker opnieuw voor zijn oorlogsmisdaden in Nederland ter verantwoording te roepen.”¹⁶

11 Van Liempt, Nawoord, blz. 336.

12 NIOD, persbericht 25-11-2017.

<https://www.niod.nl/nl/nieuws/aquarel-van-ahitler-bij-het-niod-bezorgd>

13 NIOD-directeur Frank van Vree in e-mail aan Jaap van den Born en Bart FM Droog, na beroep op de W.O.B., 08-02-2018. Zie ook: Jaap van den Born & Bart FM Droog. De canard van het NIOD, Droog Magazine, Eenrum, 2017-2019; <http://www.bartfmdroog.com/droog/niod/>

14 Van Liempt, hoofdstuk 13.

15 Fraulein Slotke is nu secretaresse. *Leeuwarder Courant*, Leeuwarden, 23-01-1967.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010617655:mpeg21:a0132>

16 L. Hieselhaar. Aanklager als een terrier. *De Tijd*, Amsterdam. 11-02-1967.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:011237725:mpeg21:a0148>

Soortgelijke berichten verschenen in *Het Parool*¹⁷, *Het Nieuwsblad van het Noorden*¹⁸, *Het Vrije Volk*¹⁹, *Trouw*²⁰ en *Telegraaf*.²¹

***De Tijd*, 1968.** Groot artikel: (...) “Het Duitse instituut voor het ophelderen van nazi-misdaden in Ludwigsburg en het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie in Amsterdam houden zich al geruime tijd bezig met het verzamelen van bewijsstukken tegen de gewezen kampcommandant. Het onderzoek wordt geleid door de Düsseldorfer Staatsanwalt Dr. Grau. (...)”²²

***De Telegraaf*, 1971.** Groot artikel van Hans Knoop over het vooronderzoek, met interviews met onderzoeksrechter dr. Schwedersky en verslag van een gesprek met Gemmeker.²³

***Leeuwarder Courant*, 1972.** De correspondent bericht over een gesprek met de onderzoeksrechter, die hem vertelde onderzoek te hebben gedaan naar Gemmeker in Amerika en Zuid-Afrika.²⁴

***NRC Handelsblad*, 1972.** Zeer groot artikel over opsporing oorlogsmisdadigers. ““De zaak Gemmeker wordt thans behandeld door het openbaar ministerie in Düsseldorf. Oberstaatsanwalt Heydenreich: “Wij zijn nog met het vooronderzoek bezig.””²⁵

***Het Parool*, 1973.** Openingsartikel voorpagina: “Onderzoek in zaak Gemmeker heropend”.²⁶

17 Mogelijk nieuw proces tegen Gemmeker. *Het Parool*, Amsterdam, 13-02-1967.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010835706:mpeg21:a0212>

18 Ex-commandant van Westerbork. Mogelijk nieuw proces tegen Gemmeker. *Nieuwsblad van het Noorden*, Groningen, 13-02-1967.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010870103:mpeg21:a0037>

19 Wordt Gemmeker opnieuw berecht?. *Het Vrije Volk*, Rotterdam, 13-02-1967.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010956197:mpeg21:a0335>

20 Proces in München krijgt wellicht nasleep. *Trouw*, Amsterdam, 14-02-1967.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010814521:mpeg21:a0113>

21 Nieuwe feiten tegen Gemmeker. *De Telegraaf*, Amsterdam, 14-02-1967.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:110590325:mpeg21:a0156>

22 Gewezen kampcommandant misschien opnieuw voor rechter. Wist Gemmeker wat Joden na Westerbork wachtte?

De Tijd, Amsterdam, 16-11-1968. <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:011238238:mpeg21:a0160>

23 Hans Knoop. Duitse Justitie overweegt nieuw proces. Commandant van Westerbork moet zich weer verantwoorden. *De Telegraaf*, Amsterdam, 09-01-1971.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:011198229:mpeg21:p019>

24 Nog steeds oud-nazi's op Duitse hoge posten. Voeren van processen gaat moeizaam. *Leeuwarder Courant*, Leeuwarden, 10-03-1972.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010618976:mpeg21:a0462>

25 Mn Opsporing oorlogsmisdadigers Duitsland leidt tot niets. *NRC Handelsblad*. Rotterdam, 08-07-1972.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=KBNRC01:000031854:mpeg21:a0188>

En: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=KBNRC01:000031854:mpeg21:p018>

26 Kampcommandant Westerbork. Onderzoek in zaak Gemmeker heropend. *Het Parool*, Amsterdam, 19-03-1973.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010833637:mpeg21:a0092>

De Volkskrant, 1973. Nieuwe getuigen gehoord in vooronderzoek tegen Gemmeker.²⁷

Nieuw Israelietisch Weekblad, 1973. Nieuwe getuigenverklaringen in Amerika en Nederland, zowel belastend als ontlastend. Onzeker of het tot een nieuwe aanklacht komt.²⁸

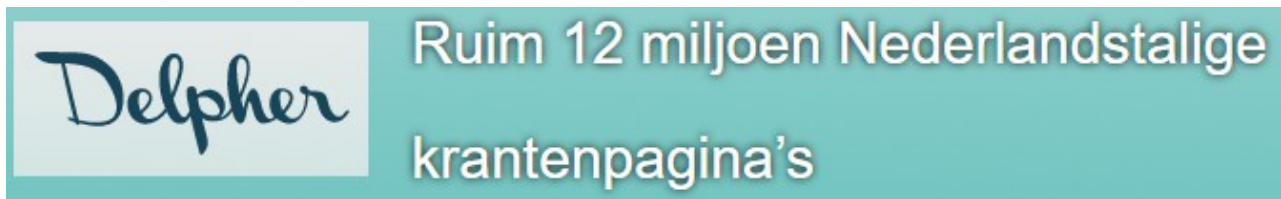
Dat dit onderzoek uiteindelijk niet resulteerde in een rechtszaak, betekende dat de media er destijds verder geen aandacht aan besteed hebben, hoogstwaarschijnlijk omdat het Duitse OM nooit een persbericht over het sepot heeft uitgevaardigd – een heel gebruikelijk iets.

Naar [inhoudsopgave](#).

27 Commandant kamp Westerbork weer voor rechter. *De Volkskrant*, Amsterdam, 21-03-1973.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ABCDDD:010849533:mpeg21:a0109>

28 Nieuw onderzoek tegen Gemmeker. *Nieuw Israelietisch weekblad*, Amsterdam, 30-03-1973.
<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010872802:mpeg21:a0033>

Groeiende verwondering: kent Van Liempt Delpher niet?

Toen ik al deze krantenberichten uit 1960-1973 via Delpher achterhaalde, was mijn eerste vraag: kent Van Liempt het digitale krantenarchief (Delpher) van de Koninklijke Bibliotheek (KB) soms niet? Een antwoord op die vraag vond ik in 2017. In een promotietekst voor het boek *Hier om te helpen* schreef Van Liempt:

“Dankzij de Koninklijke Bibliotheek, die alle kranten die ooit in Nederland verschenen zijn online toegankelijk heeft gemaakt, hebben we duizenden artikelen doorgewerkt.”²⁹

Oók hier misleidt Van Liempt zijn lezers. De KB *wil* graag alle kranten digitaal toegankelijk maken, maar door allerhande auteurs-rechtelijke, technische en andere omstandigheden (een onbekend aantal krantentitels is simpelweg nooit gearchiveerd), is anno 2019 maar een deel van het Nederlandse krantenverleden gedigitaliseerd, en nog niets van na 1995. Los daarvan = het staat dus vast dat Van Liempt Delpher kent en gebruikt. Dat blijkt ook uit de opname van www.delpher.nl, onder het subkopje 'Websites', in het 'Geraadpleegde archieven'- gedeelte van zijn Gemmekeer-biografie.

Het staat dus onomstotelijk vast dat hij in zijn 'onderzoek' op Delpher gezocht heeft, en *dus* bekend moet zijn met alle berichten over de Duitse vooronderzoeken die in 1960-1973 in tot op maart 2019 gedigitaliseerde Nederlandse kranten verschenen. Toch noemt hij alleen maar één bericht, van 2 mei 1960, een vrij onbeduidend Reuter-bericht.

De uitvoerige berichten uit 1968, 1971 en 1972, die hij gezien móet hebben, verzwijgt hij. Dat is heel gek.

Maar het wordt nóg gekker.

Naar [inhoudsopgave](#).

29 Ad van Liempt in: Jubileumboek 'Hier om te helpen: 150 jaar Nederlandse Rode Kruis' te koop. Rode Kruis.nl, 08-05-2017.

<https://www.rodekruis.nl/nieuwsbericht/jubileumboek-hier-om-te-helpen-150-jaar-nederlandse-rode-kruis-te-koop/>

De tweet van Hans Knoop

Op dezelfde dag dat Frits Barend zijn aanklacht tegen Ad van Liempt in Het Parool publiceerde³⁰, en ruim een maand vóór Van Liempts promotie, tweette Hans Knoop:

Hans Knoop @han... · 30-03-19 ∨

Als antwoord op @parool en @fbarend

Zit nog steeds te wachten op telefoontje van Van Liempt. Kwam hem enige tijd geleden tegen. Ik vertelde dat ik eind jaren zestig Gemmeker gesproken had. Hij zou bellen voor afspraak. Nooit meer iets gehoord!

Nu is Hans Knoop niet zomaar iemand. Hij is een legendarisch onderzoeks-journalist, wiens publicaties in 1976 tot de arrestatie en berechting van de Nederlandse miljonair en oorlogsmisdadiger Pieter Menten leidden.³¹ Als je bezig bent met promotie-onderzoek naar een oorlogsmisdadiger, en Knoop vertelt je dat hij dat persoon gesproken heeft, en je maakt geen gebruik van die informatie, dan is er iets grondigs mis. Of zou Van Liempt Knoop ontmoet hebben na afronding van zijn onderzoek?

Ik mailde Hans Knoop de vraag waar en wanneer precies die ontmoeting had plaats gevonden.³² Knoop belde me terug en vertelde me dat hij, ruim voor hij de tweet geplaatst had³³, op een receptie Ad van Liempt was tegengekomen. "Van Liempt deelde Knoop mee dat hij zou gaan promoveren op Gemmeker, waarop Knoop hem zei dat hij Gemmeker in Düsseldorf had opgezocht en gesproken, eind jaren zestig."³⁴

30 Frits Barend: 'Ad van Liempt pronkt met andermans veren'. *Parool*, Amsterdam, 0-03-2019.

<https://www.parool.nl/columns-opinie/frits-barend-ad-van-liempt-pronkt-met-andermans-veren~ba3f554a/>

31 Marchien den Hertog. Hans Knoop over de jacht op oorlogsmisdadiger Pieter Menten. *Historisch Nieuwsblad*, Utrecht, 8/2001. <https://www.historischnieuwsblad.nl/tweedewereldoorlog/artikelen/hans-knoop-over-de-jacht-op-oorlogsmisdadiger-pieter-menten.html>

32 E-mail Bart FM Droog aan Hans Knoop, 08-07-15:44 uur.

33 Hans Knoop en Frits Barend hadden kort na de plaatsing van deze tweet telefonisch contact. Toen vertelde, volgens Frits Barend, 25-07-2019, Knoop dat deze ontmoeting ongeveer een half jaar eerder had plaats gevonden. Dit betekent dat het ergens in september of oktober 2018 geweest moet zijn. Dus ruim vóór Van Liempt zijn dissertatie aan zijn promotores overhandigde, medio december 2018. Zie: Njet! Conclusie proefschrift. De zaak Ad van Liempt. Blz. 9; <http://www.droog-mag.nl/2019/vl/njet-conclusie-proefschrift.pdf>

34 Hierin vergiste Knoop zich – de ontmoeting met Gemmeker vond plaats in 1971.

Hans Knoop: “We kenden elkaar niet persoonlijk en raakten in gesprek. Toen hij vertelde op Gemmeker te promoveren reageerde ik op de door u reeds beschreven wijze. Ik gaf hem mijn telefoonnummer en kreeg van hem zijn kaartje. Ik leefde in de veronderstelling dat hij contact zou opnemen. Mogelijk heb ik dat verkeerd begrepen, maar ik voelde er niet voor dat mijnerzijds te doen. Het was niet mijn belang maar het zijne en ik wilde me niet opdringen. Overigens moet u zich van de confrontatie met Gemmeker in de sigarenwinkel niet te veel voorstellen. Uiteindelijk was het enige dat hij zei dat hij geen interview wilde geven. Maar ik bleef aanhouden en uiteindelijk ontdeed hij iets. Maar bruikbare quotes leverde het gesprek en ook het telefoongesprek met hem niet op. Wel had ik - zoals uit het archief blijkt - een groot interview met de onderzoeksrechter en beschikte ik over veel info over Gemmeker via relaties. Een van hen was de in Nederland woonachtige Duits- Joodse vluchteling Hermann Schiesser die net als Gemmeker en Spanier uit Duesseldorf kwam. Ondanks dat Hermann aanzienlijk ouder was dan ik waren we goed bevriend. Schiesser heeft (evenals Spanier) tot het eind van de oorlog in Westerbork gezeten en was altijd bevriend met Spanier gebleven. Maar anders dan Spanier was Schiesser nooit close met Gemmeker geworden. Hij was een zeer waardevolle bron waar m.i. ook Van Liempt veel aan zou hebben gehad, zij het via mij omdat Schiesser al lang geleden was overleden.”³⁵

Ik vroeg Knoop wat hij ervan vond, dat Van Liempt zijn informatie genegeerd had. Zijn antwoord: “Mij heeft 't bevreed.”³⁶

Naar [inhoudsopgave](#).

35 E-mail van Hans Knoop aan Bart FM droog, 25-07-2019; 11:04 uur.

36 Telefoongesprek Hans Knoop en Bart FM Droog, 08-07-2019.

Conclusie

Het is onomstotelijk bewezen dat Ad van Liempt, wiens dissertatie voor een groot gedeelte drijft op het 'nieuws' over de onbekende Duitse vooronderzoeken tegen Gemmeker, bewust het feitelijke nieuws over het tweede Duitse gerechtelijke vooronderzoek uit zijn boek geweerd heeft.

Hij doet het voorkomen alsof hij de primeur had met de vondst. Maar die primeur had een ons onbekende correspondent van *De Tijd*, in 1968, 51 jaar vóór de verschijning van Ad van Liempts Gemmekerbiografie.

Wat Van Liempt schrijft over die vooronderzoeken is voornamelijk irrelevant geleuter: dat de Duitse justitie in de jaren '60 en '70 doorgaans niet doorpakte in onderzoeken naar nazi-misdadigers is een bekend gegeven; het verbaast me inmiddels niet meer dat Van Liempt *niet* is ingegaan op de achterliggende reden: het Duitse justitieapparaat werd nog lang bevolkt door juristen met een nazi-achtergrond

In 2016 publiceerde het Duitse Ministerie van Justitie hierover een uitgebreid onderzoek. Omdat hij het niet noemt, mag je er vanuit gaan dat Van Liempt het voorr een dissertatie over Gemmeker belangwekkende onderzoek niet kent.³⁷

Naar [inhoudsopgave](#).

37 Prof. Dr. Christoph Safferling und Prof. Dr. Manfred Görtemaker. Die Akte Rosenberg – Das Bundesministerium der Justiz und die NS-Zeit. Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz. Berlin, 2016.

https://www.bmjv.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Akte_Rosenburg_Geschichtsband_1.pdf?__blob=publicationFile&v=20

In boekvormvreschenen bij uitgeverij Beck, 2016. Ca. 600p.

Engelstalige versie: The Rosenberg Files – The Federal Ministry of Justice and the Nazi Era.

https://www.bmjv.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Akte_Rosenburg_EN_Geschichtsband_1.pdf?__blob=publicationFile&v=6

Zie ook: https://www.bmjv.de/DE/Ministerium/GeschichteBMJV/Rosenburg/Rosenburg_node.html

Bettina Klein. Interview met voormalig bondsminister van Justitie Sabine Leutheusser-Schnarrenberger. “Es gab sehr große Kontinuitäten.” Nazis im Bundesjustizministerium. Deutschlandfunk, 10-10-2016.

https://www.deutschlandfunk.de/nazis-im-bundesjustizministerium-es-gab-sehr-grosse.694.de.html?dram:article_id=368031

AFP/DPA. Most of post-war justice ministry were Nazis: report. The Local.de, 10-10-2016.

<https://www.thelocal.de/20161010/most-of-post-war-justice-ministry-were-nazis-study>

AP. Nazi's post-war influence serves as modern-day warning, German Justice Minister says. *Haaretz*, Tel Aviv, <https://www.haaretz.com/world-news/europe/nazis-post-war-influence-serves-as-warning-german-official-says-1.5448497>

Derek Scally. 'Rosenburg File' exposes Nazi influence in postwar Germany. *Irish Times*, London, 11-10-2016.

<https://www.irishtimes.com/news/world/europe/rosenburg-file-exposes-nazi-influence-in-postwar-germany-1.2824487>